

Kokkuvõte

Aina enam on hakatud uurima laevanduse käigus tekkivate laevaheitmete ja lastijäätmete mõju keskkonnale, kuna nendega seotud reostus mõjutab negatiivselt nii mereelustikku kui ka rannikualasid. Laevaheitmetest ja lastijäätmetest põhjustatud merevee ja õhu saastumise vältimiseks ning jäätmetega seotud õnnetusjuhtumite reguleerimiseks on välja töötatud MARPOL 73/78 konventsioon, mille põhjal jagunevad laevaheitmed ja lastijäätmed kuute kategooriasse - õlised jäätmed, suurtes kogustes mürgised vedelad ained, pakitud kahjulikud ained, reovesi, prügi ja õhk. Suurimat mõju avaldatakse merekeskkonnale õli või mürgiseid vedelaid aineid sisaldavate laevaheitmete ja lastijäätmetega, mille vastuvõtuks on oluline tagada sadamates vastavate vastuvõtuseadmete olemasolu.

Jäätmete vastuvõtuks kasutatakse olenevalt jäätmete liigist erinevaid vastuvõtuseadmeid. Kõige sagedamini leiavad sadamas kasutust paakautod, ent lisaks neile on kasutusel veel ka praamid, prügiautod, konteinerid ja mahutid vedelatele jäätmetele. Jäätmete vastuvõtule järgneb nende töötlemine, mis sisaldab primaarse töötlemisetaapina sedimentatsiooni settimismahutites või plaatseparaatorites, sekundaarse töötlemisena koagulatsiooni/flokulatsiooni peamiselt raua- ja alumiiniumsooladega, flotatsiooni, filtreerimist koalestsentsfiltrite või ultramembraanfiltritega, tsentrifugaaljõu toimele separeerimist hüdrotsüklonitega ja tsentrifuugidega. Tertsiaarse töötlemisena leiab kasutust aktiivmudaprotsess ja osoonimine.

Lisaks jäätmete töötlemisele on oluline pöörata tähelepanu ka jäätmete taaskasutamisele ja lõppkäitlemisele. Õliste jäätmete puhul on võimalik vedelaid õliseid jääke kasutada kütusena või erinevate naftatoodete tootmisel, ent need vajavad lõplikku käitlemist. Lõplikku käitlemist vajavad ka enamik vedelatest kemikaalidest, kuna tavaliselt ei ole nad kõlbulikumitmekordseks kasutamiseks. Lõpliku käitlemisena kasutatakse enamasti põletamist või reguleeritud ladustamist.

Selleks, et vältida mereelustiku häirumist ja tagada merekeskkonna jätkusuutlikkus, tuleb vähendada laevade poolt tekitatavat merereostust laevaheitmete ja lastijäätmetega. Seetõttu ongi oluline tagada sadamates vastavate vastuvõtuseadmete olemasolu, võimalus laevaheitmete ja lastijäätmete töötlemiseks ja ka taaskasutamiseks.